

Krav til fasthet og samarbeidsvilje

Taler

Kåre Willoch

Dato

18 april 1986

Sted

Oslo

Omstendigheter

Høyres Landsmøte

1 Kjære medarbeidere,

Formannen har - med den evne til å formidle glede som preger hans personlighet - allerede behandlet valgresultatet. Men også jeg må få lov til å
5 bruke litt av Landsmøtets kostbare tid til å rette en hjertelig takk til alle Høyres tillitsvalgte og andre medarbeidere for den glød og innsats som ga resultatet.

Valget viste at det var mange nok som erkjente riktigheten av vårt nøkterne budskap: Om frigjøring av innsatsvilje og personlig ansvarsfølelse, og om reell
10 vilje til å løse sosiale oppgaver med de midler som kan skaffes i virkelighetens verden.

Ved valget seiret realismen over villedende appeller til drømmene; det ble en seier for realismen over den ønsketenkning som paradoksalt nok ble næret av
15 den fremgang som vi hadde utløst!

Men seieren ble knapp: Så knapp at stadige tilfeller av samarbeid mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti allerede har kostet landet dyrt. Situasjonen stiller derfor enda større krav til oss enn før; krav
20 til vår fasthet og samarbeidsvilje.

De urolige tider vi nå skal gjennom understreker behovet for å forsterke den allerede sterke innsatsen for partiet. I denne kampen har vi et makeløst aktivum: Vi opplever et samhold og en vilje til å hjelpe hverandre i og mellom partiet,
25 stortingsgruppen og Regjeringen som ikke bare gir oss personlig glede, men som også er en kraft i arbeidet for felles sak!

30

Vi har en visjon om et samfunn der hvert enkelt menneske kan glede seg over materiell og kulturell trygghet, og frihet til skapende handling og utfoldelse. Vi ønsker gode materielle forhold for alle, først og fremst som et grunnlag for medmenneskelig sosial og kulturell aktivitet.

35

Men fordi vi ikke er drømmere, men vil reelle resultater, vil vi ikke late som om de økonomiske hindre ikke eksisterer. Vi har styrket landets økonomi helt vesentlig, men ingen kunne make å styrke økonomien nok på fire-fem år til å motstå et tap av titalls milliarder i oljeinntekter uten at det får meget følbare konsekvenser.

40

Norge står vesentlig bedre rustet enn før vi overtok. Og gjelden til utlandet er redusert kraftig. Men etter det dramatiske fallet i oljeinntektene kan gjelden stige så raskt igjen at vi om noen år kan miste evnen til å betale våre regninger, - dersom vi ikke i tide setter tæring etter redusert næring.

45

Nå sier Arbeiderpartiets økonomiske talsmann at Høyre bør fratas førerkortet fordi vi har kjørt for fort. Han vil at vi skal overlate rattet til en som har sittet ved siden av og bare ropt: fortære - fortære!

50

Oljeprisfallet har åpnet en avgrunn foran oss. Derfor må vi bremse. Nå forstår også opposisjonen at bremsene må brukes mer, og den later som om den har ment det: hele tiden. Men hvorfor har den da holdt det hemmelig så lenge? Og mens vi bremser; hvorfor prøver Arbeiderpartiet fremdeles stadig å lure foten bortpå gasspedalen, slik at vi vil velte i svingen og falle utfor stupet?

55

Vi må avsløre uansvarligheten og forsøkene på å høste popularitet ved store krav om høye offentlige utgifter: Vi må arbeide for å tvinge igjennom den ansvarlighet i det politiske liv som hensynet til felles fremtid og trygghet krever.

60

Den innsatsen vi allerede har gjort har bidratt til at ikke bare valutasituasjonen, men landets Økonomi i det hele nå er i en meget bedre forfatning enn ved inngangen til 80-årene:

65

Vi har satset sterkt på forskning og utvikling, både over offentlige budsjetter og ved å stimulere til forskning i bedriftenes egen regi. Forskningens andel av

bruttonasjonalproduktet har steget fra 1.3 prosent i 1981 til nærmere 1.6 prosent av et meget større nasjonalprodukt i 1985.

70

Vi har styrket kompetansen og utdanningsmulighetene for de unge. Antall elevplasser i videregående skole er økt med over 40.000, mens antallet studieplasser bare her hjemme er økt med ca. 10.000. I tillegg kommer studieplassene i utlandet.

75

Samtidig har vi gjennomført lettelser i beskatningen som gjør at vi i dag har Europas kanskje mest vekstvennlige bedriftsbeskatning.

80

Den vekstkraften som er skapt i fastlands-Norges økonomi er slett ikke dødd ut av oljeprisfallet, men den kan bli skadet hvis vi ikke er forsiktige. Steller vi oss fornuftig nå, kan vi gjøre resten av økonomien så sterk at vi kan klare oss på tross av de priskriger som herjer på oljemarkedet. Den sterke aktiviteten i næringslivet, med en rikdom av initiativ og tiltakslyst; den sterke økningen i sysselsettingen og det høye investeringsnivået - alt viser at denne muligheten er til stede.

85

90

De økonomiske problemene etter fallet i oljeprisene har også samlet oppmerksomhet om organisasjonene og deres rolle i inntektsdannelsen. Det er et faktum at vårt system fører til at de nominelle inntekter stiger forttere hos oss enn i andre land. Hvis vi ikke klarer å begrense vår kostnadsstigning uten arbeidsløshet, til den lavere stigning som man har i andre land med stor arbeidsløshet, blir våre produkter for dyre, og vi får stor arbeidsløshet her også.

95

Det vil vi ikke ha. Hittil har staten kunnet hindre skadevirkninger av utilstrekkelig konkurranseevne ved hjelp av oljepenger, men nå er ikke det mulig lenger. Altså får vi før eller siden valget mellom mindre kostnadsstigning eller arbeidsløshet.

100

Man kan få ry som progressiv og sosial ved å nekte at det er slik, men også alle tidens sosialistiske regjeringer har måttet erkjenne at slik er virkeligheten. Når Sveriges sosialistiske finansminister sier dette, synes norske sosialister det lyder klokt. Når norske høyrefolk sier det samme, blir de angrepet av sosialistene som folkefiender. Hvis så galt skulle skje at norske sosialister skulle overta ansvaret igjen, vil de raskt bli nødt til å si det samme selv som de ikke vil høre fra oss. Slik

105

er sosialistisk politikk.

110 Etterhvert som virkningene av årets inntektsoppgjør melder seg med voksende
tyngde, vil det bli bedre grobunn for en nøktern debatt om formene for
inntektsdannelsen i vårt land - og om den innflytelse de fikk som fremstilte
landets bæreevne som bedre enn den er; den innflytelse de fikk som
bagatelliserte virkningene av det dramatiske fallet i oljeinntektene, og
115 virkningene av at andre land har redusert sin lønnstigning betraktelig.

Utgangspunktet for denne debatt vil nok bli de problemene som vårt system
skaper, både i form av konflikter og særlig i form av svekket konkurranseevne
med de følger det vil få for arbeidsplassene.

120 Men vi bør ikke overse at det tross alt er forholdsvis lite konflikter hos oss
sammenliknet med andre land. Og vi bør ikke ha illusjoner: Det er ennå ikke
funnet noe annet system som ikke skaper større problemer enn forhandlinger
mellom partene. Og den frie forhandlingsretten blir ikke reell uten streikerett,
som igjen har sitt naturlige motstykke i rett til lock-out. Likevel: også innenfor
125 de rammer som disse erkjennelser setter, må det være rimelig å diskutere former
og fremgangsmåter som kan gi mer realistiske resultater. Og uansett formene,
må man fortsette bestrebelsene for å bygge opp slike samarbeidsforhold at
partene frivillig avstår fra å bruke retten til konflikt.

130 Jeg må også si noen få ord om den kampanje som allerede er i sving for å skape
den myte at Regjeringens politikk har skapt reelle sosiale skjevheter mellom
inntektstakerne, som igjen utløste de store inntektskrav.

Denne agitasjonen gjør det nødvendig å slå fast at den demping av
135 skatteprogresjonen som vi har maktet å gjennomføre hittil, ennå ligger langt
under det som vi burde gjøre, hvis vi skulle følge opp uttalelser fra
Arbeiderpartiet i tidligere tider: "Den høye progresjons-skatten er blitt en
kreftsvulst", sa Knut Frydenlund i 1984. Mener Arbeiderpartiet at vi bare skulle
konstatere en kreftsvulst, og la være å gjøre noe med den?

140 De huller i skattesystemet som vies stor og berettiget oppmerksomhet, er blitt
gradvis mindre etter at vi overtok regjeringsansvaret. Når Arbeiderpartiet gjorde
så lite med dette, viser det at problemene ikke er enkle, og at prosessen må ta tid.

De moderate lettelsene i skatt på kapital og bedrifter har, sammen med lettelsene i inntektsskatten, allerede gitt klare positive virkninger for produksjonen, og har forlenget medvirket til levestandardforbedringer for alle.

- 150 Men selv om den politiske agitasjonen som er drevet kan tilbakevises, har den motvirket arbeidet for å skape forståelse for landets reelle problemer. Det ville være mer enn synd hvis denne sosialistiske agitasjon skulle få lede frem til nye restriksjoner mot skapende tiltak, og nye og høyere skatter på innsats og kapital til produktiv virksomhet, og derved drepe veksten under dekke av at formålet er
155 å skape likhet. Vi kan ikke være med på det, fordi det ville skade de reelle interesser og fremtidsutsikter for folk flest.

- 160 Norge har forutsetninger for å bli den første fullt utviklede velferdsstat i verden, der vi løser våre omsorgsoppgaver gjennom rasjonell arbeidsfordeling og i full frihet. Norge skal nå verdenstoppen både i trygghet og frihet. Vi skal vise verden at det ikke er noen motsetninger mellom disse mål, men at de er avhengige av hverandre.

- 165 I dette velferdssamfunnet skal vi ikke bare ha full frihet for den enkelte til å gå i gang med å virkeliggjøre de mål hun eller han setter seg, innenfor næringsliv, administrasjon eller kulturliv; vi vil også se at samfunnet aktivt gir den enkelte vilkår som oppmuntrer til å ta de byrder og den risiko som det betyr å prøve ut
170 en idé.

- I dette velferdssamfunnet skal vi alle møte hverandre som frie og uavhengige mennesker der hver enkelt har en verdi for andre og for samfunnet. Dels vil vi samarbeide og handle med hverandre, erlegge verdi for verdi på rasjonelt vis, og
175 dels vil vi love å støtte hverandre i vanskelige tider, både ut fra respekt for det vi er som enkeltmennesker, og ut fra rasjonell egeninteresse. De som kan og vil skal ha anledning til og motivering til å ta sjanser selv, og alle skal ha andres hjelp å stole på når vi trenger fellesskapets støtte.

- 180 Er da ikke dette også en sosialdemokratisk visjon? Jeg hadde nær sagt: Jeg håper da det; jeg håper at dette er felles mål. Men sosialismen - selv i dens moderate avskygninger - består jo i høy grad av begrensninger i det enkelte menneskes frihet til å gjøre noe annet enn det vanlige. Derfor gir den ordene et annet

185 innhold: Sosialistisk frihet er frihet til å gjøre som andre, og til å motta ytelser fra
det offentlige. Men dette kan aldri bli nok til å skape et dynamisk
frihetssamfunn. Sosialistene tror på et motsetningsforhold mellom frihet og
trygghet, og begrenser handlefriheten fordi de tror at den skader tryggheten.
Derefter kaller de tryggheten for frihet.

190

Vi konservative har ofte fremhevet mennesket som den viktigste ressurs. Nå
opplever vi at dette utsagnet i stadig sterkere grad blir nedfelt i folks egen
bevissthet. Noe av det viktige vi har fått til er en holdningsendring i retning av
større tro på verdien av å gjøre ting selv. Vi er kommet lenger i arbeidet for at
195 menneskene skal være tryggere og sikrere på seg selv, på sine egne muligheter, og
på sine egne evner til selv å løse problemer, til selv å møte utfordringer. Derfor
er det stadig flere som ser på unødig byråkrati og reguleringer som hindre for sin
egen utfoldelse og sjeldnere som en beskyttelse.

200 Frihet, toleranse, livsglede og selvtillit er verdier på fremmarsj. Så kan man jo
spørre om ikke alle partier kan underskrive på slike generelle utsagn? Jo, kanskje
det. Men det er i utformingen av den praktiske politikken at partienes sanne
ansikt kommer frem. Det er i stortingssalen politikerne kan utmeisle
frihetsmulighetene, og der sier Arbeiderpartiet ja i prinsippet og nei i praksis.
205 Der er Arbeiderpartiet dominert av sin paradoksale motvilje mot forandringer i
tilvante forhold, og av sin nostalgiske glede over gamle reguleringer og
restriksjoner.

Vårt arbeid for et åpnere samfunn er en målrettet aksjon for mer frihet på
210 område etter område hvor Arbeiderpartiet har latt hensynet til enkeltindividet
vike.

Vår tids kamp mot statlig enerett eller dominans i radio og fjernsyn er en
vesentlig del av debatten om frihet for meningsdannelsen i samfunnet. Denne
215 debatten er rammet både av Arbeiderpartiets angst for forandringer, og av dets
instinktive motstand mot større frihet.

Så lenge det var mulig, var Arbeiderpartiet motstander av at noen andre enn
staten i det hele tatt skulle kunne drive radio; ikke engang nærradio ville det ha
220 utenom statsradioen. Så kom den seige motstanden mot friere finansiering av
frie radiosendinger. Og vi fikk den seige motstanden mot fritt TV. Nå kjemper
Arbeiderpartiet standhaftig videre mot reklame i TV, som i virkeligheten er den

225 eneste mulighet for å skaffe penger til uavhengig riksdekkende TV i konkurranse med statens.

Som vanlig er det Høyre som må være foregangsparti og frihetsparti. Men om ti år vil ingen tro at det var mulig å argumentere for et statlig TV-monopol, like lite som det i dag er mulig å argumentere for statlige aviser.

230

Andre praktiske eksempler på Arbeiderpartiets reaksjonære holdning til større frihet er dets kamp mot full selvbestemmelsesrett for borettslag, dets kamp mot at forretninger får frihet til å velge åpningstider selv i samsvar med kundenes behov, og dets motstand mot reformer som skal gjøre det lettere for ansatte å bli medeiere i egen bedrift. Også på disse områder er det Høyre som må være foregangsparti og frihetsparti.

235

Særlig aktuelt i dag er Arbeiderpartiets kamp mot uavhengig initiativ i helsevesenet, som supplement til offentlige tiltak. Det er full enighet om at det offentlige helsevesenet må bli stadig bedre, og forbli den helt dominerende del av helheten. Men det gir ingen begrunnelse for Arbeiderpartiets krav om å ta bort den tilgang på nye ideer og metoder som en viss konkurranse mellom uavhengig privat og offentlig innsats kan skape.

240

245 Men Arbeiderpartiet har greid - delvis ved hjelp av gale tall - det kunststykke å innbille folk at private tiltak tapper folketrygden for store midler til skade for det offentlige tilbud. Fordi dette er blitt et viktig punkt i debatten, kan jeg opplyse at folketrygdens refusjoner til privat legepraksis, d.v.s. praksis uten tilknytning til det offentlige, i 1985 utgjorde 0,36 prosent av de offentlige utgiftene til helsevesenet!

250

Ved å ta bort denne beskjedne støtten vil Arbeiderpartiet hindre mange helsearbeideres frivillige tilleggsinnsats i fritiden. Men det vil øke behovet for leger, særlig i sentrale strøk, og derved trekke enda mer helsepersonell bort fra utkantområder. Dette vil også bli meget dyrere for det offentlige, fordi det koster meget mer å ansette flere offentlige leger enn å gi den begrensede støtten som gis til private. Arbeiderpartiets kamp mot det lille som finnes av private tiltak i helsevesenet vil med andre ord føre til økte kostnader og mindre tilbud, til direkte eller indirekte skade for alle deler av landet.

260

Listen over saker som er relevante i en frihetsdebatt kunne vært lenger, betydelig

lenger. Jeg tror likevel at dette er tilstrekkelig til å vise hvorfor Arbeiderpartiet har et troverdighetsproblem i frihetsdebatten: Det er de som tror de selv er radikale som er mest redde for forandringer, og mest engstelige for valgfrihet, fordi valgfrihet betyr forandringer.

Høyre har engasjert seg i kampen for valgfrihet, i kampen for et enklere og mer oversiktlig samfunn, fordi vi vil redusere den enkeltes følelse av avmakt overfor byråkratiet. Vi ønsker et samfunn hvor det enkelte menneske, den enkelte bedrift, den enkelte enhet, hvert enkelt lokalsamfunn, gis større ansvar, utfordringer og muligheter.

Denne visjonen inneholder også et krav om reell likestilling mellom kvinner og menn: Hvert enkelt individ skal ha den størst mulige valgfrihet, og motiver til å bruke den.

Vår politikk må ta utgangspunkt i at stadig flere kvinner ønsker å utdanne seg og kvalifisere seg grundig, og i at de ikke bare ønsker, men faktisk tar del i arbeidslivet, også mens de har små barn. En viktig oppgave er derfor å legge forholdene bedre til rette, slik at det blir lettere - både for kvinner og menn - å kombinere yrkesaktivitet med viktige omsorgsfunksjoner.

Vi må få et åpnere og mer fleksibelt samfunn som gjør det lettere for kvinner og menn å samarbeide om sine felles oppgaver i hjemmet. I løpet av de siste årene har vi fått lovfestet retten til nedkortet arbeidstid og permisjonsrettigheter for bl.a. småbarnsforeldre. Det gir muligheter for en likere fordeling mellom kvinner og menn i omsorgsarbeidet. Men disse ordningene må gjøres bedre kjent og bygges videre ut. Vi har bygget ut tusenvis av barnehageplasser, men fortsatt trengs det meget flere. Vi stadfester at det skal være vårt mål å gi plass til alle barn der foreldrene ønsker det, selv om vi erkjenner at det er grenser for hvor fort vi kan gå frem.

Vi har også satset meget på å bedre barnefamilienes økonomi. Det som er gjort, er langt fra tilstrekkelig, men vi er på rett vei. Hvis vi kunne gå sammen om å prioritere barnefamiliene og våre store omsorgsoppgaver fremfor andre formål og grupper i samfunnet - ja, da ville meget være vunnet og vi kunne nå nye og viktige mål for velferdssamfunnet raskere enn vi ellers vil make.

305 Helsevesen og sosial omsorg har hatt høyeste prioritet så lenge Høyre har vært i regjeringsposisjon. Bevilgningene har vokst i raskt tempo, og vi har gjennomført reformer som vil få betydning langt inn i fremtiden. For oss er det en selvfølgelig fellesoppgave å ta vare på og hjelpe dem som er syke eller som av andre grunner ikke kan klare seg selv.

310

Høyre er likevel blitt kritisert for å ville satse for lite penger på helse- og sosialtjenesten. Men igjen er det vi som må påta oss ansvaret for, og ta hensyn til konsekvensene for fremtiden. Oppgavene må derfor løses på en slik måte og i et slikt tempo at det ikke overbelaster samfunnsøkonomien og derved ødelegger
315 mulighetene for å løse enda større og viktigere oppgaver i fremtiden.

320

Et stadig økende antall eldre med store omsorgsbehov, og en moderne legevitenenskap som etter hvert gjør det mulig å helbrede stadig flere lidelser, gjør at økonomien alltid vil sette grenser. Derfor er Høyre opptatt av å få mer helse
ut av hver krone, av å målrette vår innsats bedre, og av å utløse privat og frivillig engasjement i tillegg. Og derfor vil vi ikke være med på å kreve lengre ferie og lavere pensjonsalder nå; fordi det ville gå på bekostning av de enda viktigere oppgaver i helsevesenet. Å prioritere betyr å sette noe foran noe annet - en betydning av ordet altfor mange dessverre ser ut til å ha glemt eller fortrent.

325

Løsningen på mange av de utfordringer vi står overfor er neppe heller alltid mere penger. Eldrepolitikken er mer enn eldreomsorg. De fleste eldre er aktive og ressursrike mennesker og langt fra noen belastning for samfunnet. Vi må ta utgangspunkt i at også eldre mennesker vil og bør bruke sine krefter, sin erfaring
330 og sine kunnskaper til aktivitet og utfoldelse.

335

Antall sykehjemsplasser er bygget betydelig ut de senere år, etter en nedgangsperiode som følge av mangelfull planlegging i Arbeiderpartiets tid. Og det har vært et nødvendig krafttak. Men nå er tiden inne til å konsentrere mer av innsatsen om den åpne omsorgen og legge forholdene til rette for økt valgfrihet og en mer meningsfylt alderdom. Vi vil derfor fortsette utbyggingen av hjemmehjelpsordningene og hjemmesykepleien, og vi vil stimulere til et mer variert boligtilbud. Et bedre boligtilbud og et bedre utbygget serviceapparat er ofte det som skal til for at svært mange eldre skal kunne klare seg selv.

Et av temaene for Høyres frihetskampanje er friheten til å velge sitt eget bosted.
345 Sammen med Unge Høyres distriktskampanje ("Få Norge i gir!") avspeiler dette
Høyres sterke engasjement for og den brede enighet, det er om å opprettholde
hovedtrekkene i vårt spredte bosettings mønster.

Kritikken mot Regjeringens distriktspolitikk er etter mitt skjønn både uriktig og
350 urimelig. Innsatsen for distriktene er ikke svakere, men sterkere enn før. Men de
sentraliserende krefter i tiden er også blitt sterkere, delvis av grunner som
tradisjonell distriktspolitikk kanskje ikke er godt nok egnet til å møte.

Det kan gjelde kulturelle og sosiologiske forhold, endringer i næringsstrukturen
355 og kanskje ikke minst; synkende barnetall og den økte yrkesaktivitet blant
kvinner.

Regjeringen har hele tiden arbeidet med disse utfordringene med alvor og
realisme. Det er satt ned et eget statssekretærutvalg under ledelse av
360 statssekretæren i Kommunal- og arbeidsdepartementet som analyserer
utviklingen i distriktene og går igjennom virkemidlene i distriktspolitikken. På
denne bakgrunn vil vi vurdere om det kan være hensiktsmessig å legge om noen
av virkemidlene og bruke de meget store beløp som settes inn på en annen og
mer effektiv måte.

365

Vi vet at den frihet vi søker hjemme er lite verdt dersom vi ikke samtidig tar vare
på den grunnleggende frihet - Norges frihet og sikkerhet. Vi bygger videre på
370 den erfaring at det er Den nord-atlantiske allianse som har gitt hele den vestlige
verden - også utenfor medlemslandenes egen krets - den trygghet som både har
vært forutsetningen for en fri og demokratisk styreform, og forutsetningen for
en økonomisk vekst og en sosial fremgang uten historisk sidestykke.

375 Vi baserer vår ytre frihet på vår egen forsvars- innsats, på samarbeidet i NATO
og på en utenrikspolitikk som søker å bidra til en langsiktig demping av
internasjonale motsetninger. Regjeringen har sikret forsvarsbudsjettene en årlig
realvekst på 3,5 prosent, og vi har fortsatt utbyggingen av et solid norsk

380 vernepliktsforsvar med dype røtter i befolkningen. 320.000 menn og kvinner er mobiliserings fordelt for det tilfelle at en krise skulle oppstå. Det er en klart høyere mobiliseringsgrad enn hos våre allierte. Og vi har satt i verk en rekke tiltak som styrker vårt militære samarbeid med alliansen, og bidrar til å opprettholde en nødvendig balanse i områdene og farvannene rundt Norge.

385

I vår utenrikspolitikk legger vi vekt på det nære og spesielle venns­kapsforhold vi har til våre nordiske naboland, på det stadig bredere samarbeidet med landene i Vest-Europa og Nord-Amerika, og på vårt engasjement for støtte til utviklingslandene.

390

NATO har to likeverdige formål - et militært forsvar på den ene side og dialog og forhandlinger på den annen. Norge tar til orde for et pragmatisk samarbeid også mellom øst og vest, og vi følger meget nøye med i den utbygging av samarbeidet som finner sted mellom landene i Vest-Europa, spesielt innen EF. I 395 den grad dette samarbeidet viser seg å berøre sikkerhetspolitikken, vil Regjeringen også måtte vurdere mulige former for norsk medvirkning der dette er mulig og naturlig.

400

Det er rom for - og noen ganger behov for - kritikk mellom allierte demokratier. Tross vår avsky for den blinde og feige terrorismen, måtte vi f.eks. først advare mot, og senere ta avstand fra de midler som USA likevel har brukt for å stanse Libyas støtte til terror i andre land. Men mens vi ser det som vår plikt å si fra når det kan være av verdi, må vi samtidig bidra til at debatten innen alliansen får former som ikke unødig svekker det samhold som er nødvendig for å oppnå 405 resultater i forhandlinger med Øst-blokken, og som er nødvendig for å trygge bl.a. Norges frihet.

410

Norges rolle som olje- og gass-produsent stiller oss også overfor nye og viktige internasjonale utfordringer. Vi har god kontakt med OPEC-landene og har forklart dem hvorfor en reduksjon i vår oljeproduksjon i dagens situasjon ikke ville være rimelig - vi ville få store og sikre tap i bytte mot høyst usikre fordeler. På den annen side har vi overfor de vestlige industriland i OECD og i IEA gjort det klart at en ansvarlig internasjonal energipolitikk krever stabile priser som er høye nok til å trygge produksjonen og utviklingen av nye olje- og gassfelter 415 innenfor den vestlige verden, og derved begrense avhengigheten av andre deler av verden. Vi kan registrere en voksende forståelse for slike synspunkter i viktige forbrukerland. For dem som måtte sveve i den villfarelse at det i høy grad er opp

420 til Norge å sørge for høyere oljepriser, er virkningene av streiken i Nordsjøen en
slående illustrasjon av det motsatte: Selv en total stans i den norske produksjon
har bare fått meget kortvarige og nå knapt synlige virkninger på oljeprisen.

425 Jeg synes det er riktig å benytte denne anledningen til også å si noen ord om det
borgerlige samarbeidet og samarbeidet i Regjeringen.

430 Det kan nok være fristende for noen hver å rette søkelyset mot den uenighet
som eksisterer mellom de tre partier; på saker der vi har ulike oppfatninger og
forskjellige forslag til løsninger. Men den som er mer interessert i hovedlinjer
enn stoff til overskrifter, vil finne at det ikke er dette som preger
regjeringssamarbeidet. Tvert om. Sett i perspektiv er det evnen til å finne
samlende løsninger og til å slutte opp om de kompromisser man har gått inn
for, som kjennetegner samarbeidet mellom de tre partier.

435 Samarbeid betyr kompromisser og evne til både å gi og ta. Men det innebærer
også at vi må anerkjenne hverandre som tre selvstendige partier med egne
oppfatninger og en selvstendig rett til å søke størst mulig oppslutning om eget
parti.

440 Vi skal aldri gi opp i arbeidet for å gjøre Høyre enda større; for å gjøre Høyre så
stort at vi kan stå på egne ben også som regjeringsparti. Men vi skal samtidig
erkjenne at de resultater vi ønsker, i lang tid fremover bare vil kunne oppnås
gjennom et samarbeid med Kristelig Folkeparti og Senterpartiet. Derfor skal vi
445 også satse meget på å bevare og utvikle samarbeidet og samholdet mellom oss,
såvel innen Regjeringen som på alle andre plan i det politiske liv.

450 Jeg vil gjerne slutte som jeg har gjort før en gang: Vi har meget å kjempe for, og
har fått mer enn vi burde å kjempe mot. Vi skal sikkert gjennom harde tak, og
kanskje tunge stunder også. Men i 1989 skal vi igjen kunne spørre hverandre,
med Bjørnson: "Hvem teller vel de tapte slag, på seierens dag".

455

Kilde
www.regjeringen.no

Emner

Høyre, Landsmøtetale, Valg

460

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/krav-til-fasthet-og-samarbeidsvilje>

465

470

475

480

485

490

495